

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref
13/4397

Vår ref
14/1798-

Dato
23.01.2015

Høringsuttalelse til endring av naturmangfoldloven og viltloven (administrativt beslag og inndragning, oppretting av inkurier)

Vi viser til høringsbrev 27.11.14 og forslag til endringer i naturmangfoldloven.

Regjeringen har sagt at naturmangfoldloven skal ligge fast, jf regjeringens politiske plattform. Samtidig er det nylig foretatt en gjennomgang av praktiseringen av loven, hvor det bl.a. er sett på hvordan loven fungerer i praksis. Gjennomgangen skulle også inkludere behovet for eventuelle endringer i loven, og resultatet av denne vil derfor synliggjøre hvilke justeringer og endringer som det vil være behov for i selve loven. Det legges til grunn at de lovendringer som nå foreslås er et resultat av denne helhetlige gjennomgangen, samt at det ikke synes å være behov for ytterligere justeringer av loven på nåværende tidspunkt.

Det er videre et mål for regjeringen å forenkle dagens regelverk med sikte på større brukervennlighet. I tillegg er det sentralt at regelverket fremstår som helhetlig og bidrar til forenkling både for private borgere og for forvaltningen. De bestemmelser som nå fremmes vil pålegge forvaltningsmyndighetene økte kostnader og administrative oppgaver, samtidig som de vil kunne pålegge private aktører nye byrder, krav og forpliktelser. Forslagene som fremmes er til dels omfattende og byrdefulle, og departementet kan ikke se at forslagene er tilstrekkelig begrunnet. Dette særlig med sikte på ytterlige krav og konsekvenser for private aktører.

Det fremmes forslag om hjemmel direkte i loven til administrativt å foreta inndragning og beslag. Adgang til administrativt beslag og inndragning i mindre saker kan være hensiktsmessig samtidig som det kan bidra til å redusere etterforskningsbyrden for

politiet. Imidlertid er det vanskelig å overskue konsekvensene og omfanget av forslaget. Landbruks- og matdepartementet (LMD) er likevel av den oppfatning at inndragning av ting som har vesentlig verdi ikke bør skje ved administrativt vedtak.

Bestemmelsene om beslag og inndragning vil i praksis gjelde for alt regelverk som er omfattet av loven og som vil bli fastsatt med hjemmel i loven. Klima- og miljødepartementet (KLD) har i høringsbrevet synliggjort noen områder som vil bli berørt av disse bestemmelsene. Hvorvidt bestemmelsene vil kunne komme til anvendelse overfor andre områder som også omfattes av loven, er ikke omtalt. Forslaget slik det nå fremstår, vil kunne berøre og få til dels store konsekvenser for andre områder enn dem som er belyst i høringen. Hvilke konsekvenser disse bestemmelsene vil få, bør derfor utredes nærmere og vurderes for de enkelte områdene som blir berørt.

Det foreslås samtidig å kunne pålegge eier å dekke eventuelle utgifter ifm beslag og inndragning. Bestemmelsene om at lovovertrедeren skal dekke utgifter i forbindelse med inndragning og beslag bør knyttes til et aktsomhetskrav. Dersom eier er uten skyld i den aktuelle overtredelsen eller ikke hadde noen mulighet til å forstå at handlingen var i strid med regelverket, synes det urimelig å kunne pålegge store utgifter. Dette gjelder spesielt overfor private dyre- og hageeiere, men også overfor andre private og mindre næringsaktører. Denne bestemmelsen bør derfor avgrensens til å gjelde kun de tilfeller der man har handlet forsettlig eller uaktsomt.

Bestemmelsene vil bl.a. omfatte de foreslåtte reguleringer av fremmede organismer. Dette regelverket er ikke fastsatt. Hvilke konsekvenser de foreslåtte lovbestemmelser vil få på dette området, vil avhenge av det endelige regelverket. Endringene i loven bør derfor forventes til det nye regelverket for innførsel og utsetting av fremmede organismer er fastsatt, slik at det vil være mulig å kunne utrede konsekvensene av både beslag og inndragningsbestemmelsene konkret hva gjelder dette området.

I høringsbrevet omtales også norsk gjennomføring av EUs tømmerforordning. Det fremgår at forordningen regulerer innenlandsk produksjon av tømmer og treprodukter. Deretter fremgår det at forordningen skal fastsettes med hjemmel i naturmangfoldloven § 26. Det må presiseres at det er den delen som omfatter omsetning av importert tømmer og treprodukter som skal gjennomføres med hjemmel i naturmangfoldloven. Den delen som omfatter omsetning av tømmer og treprodukter produsert i Norge skal gjennomføres med hjemmel i skogbruksloven. Dersom det skal innføres en tilsvarende hjemmel for norskprodusert tømmer, må det gjøres i skogbruksloven.

Videre fremmes det forslag om enkelte endringer i naturmangfoldloven med sikte på klargjøring og presisering av lovteksten. Forslagene fremstår ikke utelukkende som klargjøringer, men vil også innebære en utvidelse av omfanget av bestemmelsene og innskjerping av krav overfor både private aktører og næringsaktører. Først og fremst gjelder dette naturmangfoldloven § 15 første ledd andre punktum. Forslaget til ny

lovtekst innebærer i realiteten en utvidelse av bestemmelsen til å omfatte langt flere handlinger enn det som er tilfelle i dag. På grunnlag av lagmannsrettens dom i kongeørn-saken, ser LMD behov for en klargjøring av ordlyden.

Imidlertid er vi av den oppfatning at forslaget til ny ordlyd er for vidtrekkende idet den vil ramme all aktivitet, og ikke bare aktiviteter der truede arter eller naturtyper er berørt. Alle handlinger utenfor hekke- og yngletid bør ikke omfattes. Det vil f.eks. ikke virke rimelig at felling av et tre med et skjæreredde utenfor hekkesesong skal være forbudt etter loven. Bestemmelsen bør derfor innskrenkes til å gjelde tilfeller der det er et faktisk behov for beskyttelse av de arter som berøres av virksomheten.

Videre fremmes det forslag til endring av nødvergebestemmelsen i lovens § 17. Forslaget fremmes som retting av inkurie. LMD kan imidlertid ikke se at dette utelukkende dreier seg om en inkurie. Forslaget innebærer i realiteten en innskjerping av kravene til bruk av nødverge ved angrep på bufe mv. I dag kan eier felle vilt under direkte angrep på bufe og tamrein. Dette foreslås endret til at avlivning kun kan foretas der det må anses påkrevd under et direkte angrep på bufe mv. Det er altså ikke lenger tilstrekkelig at det er et direkte angrep, men at det i tillegg må anses påkrevd. Av hensyn til å kunne ivareta tamme dyrs velferd og helse, bør et direkte angrep være tilstrekkelig til at nødvergeretten inntreffer og at faren kan elimineres. Vi kan derfor ikke støtte en slik utvidelse av ordlydens omfang uten at konsekvensene av dette er utredet og belyst nærmere.

Forslagene som er fremmet vil få både administrative og økonomiske konsekvenser. Hvilke konsekvenser de foreslåtte bestemmelsene vil ha for de ulike aktører, både offentlige, private og næringsaktører, er ikke tilstrekkelig belyst. Beslag og inndragning vil medføre utfordringer for forvaltningen, spesielt hva gjelder beslag av planter og levende dyr. Oppstalling og ivaretagelse av levende organismer i påvente av en endelig avgjørelse, må bla følge fastsatte bestemmelser i annet regelverk.

Spesielt er det nødvendig å vurdere dette knyttet til overholdelse av dyrevelferdsregelverket som har krav til både oppstalling og ivaretagelse av dyr. Det bør også omtales hvorvidt man ser for seg at avlivning av dyr skal finne sted før eventuell klage er avgjort, og hvilke konsekvenser det får for ivaretagelse av dyrene dersom saksbehandling tar lang tid. Det må påregnes at dette vil kunne gi store utgifter både for forvaltning og eier av de aktuelle beslaglagte dyrene. Dette i tillegg til de administrative kostnadene i form av økte ressurser i forvaltningen, herunder Mattilsynet.

Konsekvensene for private aktører i forbindelse med innskjerping av nødvergeretten er heller ikke tilstrekkelig belyst. Adgangen til å foreta beslag og inndragning vil også ha konsekvenser for ansvarsforholdene mellom Miljødirektoratet/Tollvesenet og rettsapparatet. Dette burde i større grad vært drøftet i høringsbrevet.

På grunnlag av ovennevnte, bes det om at det foretas en ny vurdering av de aktuelle lovbestemmelser, og at konsekvensene og omfanget av endringene utredes nærmere før de eventuelt fremmes på nytt.

Med hilsen

Geir Dalholt (e.f.)
avdelingsdirektør

Camilla Neiden
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer